

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl

Ons kenmerk AV/SDA 2009/7244
Datum 25 maart 2009

Onderwerp Resultaat Sociaal Overleg 24 maart 2009

Inleiding

In het Najaarsoverleg van 7 oktober 2008 hebben kabinet en sociale partners de Tripartiete verklaring “Samen doen wat mogelijk is” vastgesteld. De crisis in de (financiële) wereld had zich inmiddels aangediend en onzekere tijden waren aangebroken. Het was dan ook van groot belang dat kabinet en sociale partners tot een gezamenlijke aanpak kwamen.

In de kern was deze gezamenlijke aanpak gericht op het zoveel mogelijk aan het werk helpen en aan het werk houden van mensen. Ingezet is op het voorkomen van een loonprijsspiraal, op het bevorderen van arbeidsdeelname van mensen met een zwakke(re) arbeidsmarktpositie, op een meer systematische en brede scholing van alle werknemers en – bij dreigende werkloosheid - op een intensieve begeleiding van werk-naar-werk.

Sinds het Najaarsoverleg zijn de ontwikkelingen snel gegaan. Tegen de achtergrond van een krimpende economie (- 3,5% in 2009) raamt het CPB de werkloosheid in 2010 op 8,75%. Dit impliceert een verdubbeling van het aantal werklozen; een stijging met bijna 400.000 personen ten opzichte van 2008. Tegelijkertijd kan worden vastgesteld dat er momenteel nog 198.000 vacatures zijn, waarbij het aantal vacatures strekt verschild naar sector en naar regio.

Voor de gevolgen van de crisis waarmee bedrijven worden geconfronteerd moeten op korte termijn oplossingen worden gevonden. Hierover hebben kabinet en sociale partners op 24 maart gezamenlijk gesproken. Hoofddoel van de gezamenlijke inzet van kabinet en sociale partners is het zoveel mogelijk voorkomen van werkloosheid dan wel het zo kort mogelijk houden van de werkloosheidsduur. Dit in het volle besef dat het daadwerkelijk tegenhouden van de voorziene groei van de werkloosheid niet mogelijk is en gelet op noodzakelijke aanpassingen in de economie en in bedrijven, ook niet wenselijk is.

Voor kabinet en sociale partners staat bovendien het belang van een toenemende arbeidsparticipatie niet ter discussie. De structurele demografische ontwikkelingen (vergrijzing en ontgroening) worden door de huidige, tijdelijke economische crisis immers niet aangetast.

Ons kenmerk AV/SDA 2009/7244

Aanbodbeperkende maatregelen zijn dan ook geen oplossing. Mensen die we nu afschrijven kunnen straks niet meer bijdragen aan herstel, waardoor de herstelperiode langer gaat duren. Juist nu blijft dan ook extra aandacht nodig voor jongeren en kwetsbare groepen.

Naast extra inspanningen gericht op het tegengaan van (langduriger) werkloosheid, is economisch herstel gediend bij kostenbeperkingen. Dit geldt voor bedrijven, maar ook voor pensioenfondsen en voor de overheid. Cruciaal hierbij is dat sociale partners hebben afgesproken voor 2009 en 2010 in te zetten op een verantwoorde loonontwikkeling en dat afspraken zijn gemaakt over de AOW-leeftijd en de pensioenen.

Hierna wordt de beleidsinzet van kabinet en sociale partners gericht op het tegengaan van (langduriger) werkloosheid en het bevorderen van een verantwoorde kostenontwikkeling beschreven. Het akkoord dat werkgevers en werknemers hebben afgesloten in de Stichting van de Arbeid is bijgevoegd. Met deze gezamenlijke inzet hebben kabinet en sociale partners – ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid – de aanpak van het afgelopen Najaarsoverleg voortgezet en tegelijkertijd ook toegespitst op de huidige ontwikkelingen.

I. Tegengaan van (langduriger) werkloosheid

De afgelopen tijd zijn op een aantal sporen maatregelen getroffen. Hieronder wordt per spoor aangegeven wat de reactie op hoofdlijnen is. De Tweede Kamer zal op korte termijn een brief ontvangen waarin meer gedetailleerd wordt ingegaan op de verschillende arbeidsmarktmaatregelen. Wel zal hier al een verruimde mogelijkheid voor deeltijd WW worden beschreven. Voor deeltijd WW worden extra middelen uitgetrokken, net als voor een aantal andere arbeidsmarktmaatregelen op gebied van scholing, uitvoering en re-integratie. Het kabinet trekt extra middelen uit voor het bestrijden van de problemen op de arbeidsmarkt. Op aandringen van sociale partners zijn in aansluiting op de inzet van het sociaal akkoord extra bedragen uitgetrokken voor het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid en het bevorderen van scholing. Dit resulteert in totaal in €100 miljoen extra middelen in 2009 en €20 miljoen in 2010 voor de problematiek van jongeren op de arbeidsmarkt en in €250 miljoen extra in 2009, €350 miljoen in 2010 en €100 miljoen in 2011 voor het bestrijden van de problemen op de arbeidsmarkt, waaronder scholing en deeltijd WW.

De inzet van de sociale partners op de verschillende sporen is verwoord in het bijgevoegde akkoord van de Stichting van de Arbeid.

Spoor 1: Ontsluiting en benutting van arbeidsmarktinformatie

In de afgelopen maanden is onder leiding van de Stichting van de Arbeid in samenwerking met SZW en UWV inzicht verkregen in gedetailleerde arbeidsmarktinformatie naar beroep, opleiding, sector en regio. Op basis daarvan blijkt dat er ondanks de recessie nog steeds vacatures zijn. Nu en in de nabije toekomst. Deze arbeidsmarktinformatie wordt nu gebruikt door de uitvoering in onder andere de mobiliteitscentra. Ook wordt het door sectoren en regio's gebruikt om mensen zo snel mogelijk van werk naar werk te begeleiden. Doordat de

informatie periodiek verschijnt is het mogelijk om de informatie dynamisch manier te gebruiken. Dit verbetert de matching op de arbeidsmarkt.

Spoor 2: Intensivering van de arbeidsbemiddeling

In januari werd aangekondigd dat er een landelijk dekkend netwerk van mobiliteitscentra komt. Dit is per 1 maart gerealiseerd. Daar wordt ten opzichte van de reguliere dienstverlening de dienstverlening sneller en intensiever ingezet voor grote groepen werklozen, waarbij publieke en private partijen in de regio actief betrokken worden. Binnen de reguliere dienstverlening blijven maatwerk en selectieve inzet van middelen onverkort van belang. Wel zal sterker ingezet worden op bemiddeling van mensen naar tekortsectoren, waar nodig met gerichte inzet van scholing.

Spoor 3: Vakkennis waar nodig behouden voor een bedrijf

Sommige bedrijven hebben in onzekere tijden de behoefte aan een mogelijkheid om werknemers voor wie economisch onvoldoende werk is, te kunnen behouden voor het bedrijf. Daartoe zal naast al bestaande mogelijkheden om het aantal contracturen te verminderen een nieuwe mogelijkheid voor deeltijd WW worden gecreëerd.

Per 1 april 2009 wordt een regeling voor deeltijd WW geïntroduceerd om vakkrachten te behouden voor bedrijven die voldoende gezond zijn om, ondanks een tekort aan orders en omzet, door de crisis heen te komen. Werkgevers krijgen daardoor de mogelijkheid de werktijd van een werknemer met ten hoogste 50% van de werktijd te verkorten, gedurende welke periode de werknemer voor de niet-gewerkte uren een WW-uitkering ontvangt. De WW-uitkering komt in mindering van de opgebouwde WW-rechten van de werknemer en de werknemer bouwt geen nieuwe WW-rechten op over de niet-gewerkte uren. Re-integratieverplichtingen uit de WW gelden niet, evenmin als een in acht te nemen opzegtermijn. De werknemer blijft voor gewerkte en niet-gewerkte uren in dienst van de werkgever.

Het eerste beroep op de regeling geldt voor een periode van maximaal 3 maanden, waarna het beroep ten hoogste twee keer kan worden verlengd, steeds voor een nieuwe periode van ten hoogste 6 maanden. Voordat tot eerste verlenging van het beroep op de regeling wordt overgegaan zal aan het eind van de eerste periode van 3 maanden worden gezien of het gebruik van de regeling voldoende aansluit bij het doel. Indien dit niet het geval is kan de minister de regeling na 3 maanden sluiten en afzien van verlengingen.

Elke werkgever kan ten hoogste eenmaal beroep doen op de regeling. De regeling wordt opengesteld voor eerste aanvragen tot 1 januari 2010.

Bij een beroep op de regeling moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan.

- Er is overeenstemming met de belanghebbende verenigingen van werknemers, en als die niet beschikbaar is, met een andere vertegenwoordiging van werknemers. Meningsverschillen kunnen worden gemeld bij een door de minister in te stellen meldpunt.
- De overeenstemming betreft ook een afspraak over scholing van werknemers gedurende de periode van deeltijd WW.

Ons kenmerk AV/SDA 2009/7244

- Indien een werknemer gedurende de deeltijd-WW periode wordt ontslagen, is de werkgever verplicht om een vergoeding aan het UWV te betalen gelijk aan de helft van de door de ontslagen werknemer gedurende de gehele deeltijd WW-periode genoten WW-uitkering.
- Na de deeltijd-WW periode blijft de werknemer nog ten minste een derde van de duur van de deeltijd WW-periode volledig in dienst, met een minimum van 3 maanden. Indien de werknemer binnen die periode wordt ontslagen, geldt de vergoeding uit de vorige voorwaarde.

Het UWV toetst bij de aanvraag van de WW-uitkering in het kader van deze regeling of aan de voorwaarden is voldaan. Bij verlengingsaanvragen toetst UWV de concrete invulling van de scholings- en detacheringsverplichting.

Het gebruik van de regeling zal worden gemonitord; indien zou blijken dat in ruime mate oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de regeling, kan de regeling per direct worden gesloten.

In de regeling wordt een budgettair plafond opgenomen van in totaal €375 miljoen. Bij overschrijding van dit plafond kan de minister de regeling per direct sluiten voor nieuwe aanvragen. De deeltijd WW wordt voor maximaal €300 miljoen gefinancierd uit de extra beschikbaar gestelde middelen en voor €75 miljoen uit besparing op de WW als gevolg van deze maatregelen.

De bijzondere WTV-regeling is per 21 maart jl. vervallen.

Spoor 4: Ondersteuning van arbeidsmobiliteit

De grootste uitdaging voor de komende periode is om met ontslag bedreigde werknemers naar ander werk te begeleiden. Daarbij moet alle kennis en inzet die bij werkgevers en uitvoering aanwezig is worden benut. Werkgevers kennen de mogelijkheden van ex-werknemers en hebben er belang bij dat vakmensen niet verloren gaan voor de sector. Het UWV kent de mogelijkheden op de regionale arbeidsmarkt en de instrumenten die nodig zijn voor re-integratie. Om die kennis te bundelen is een kader ontwikkeld voor publiek-private samenwerking dat het mogelijk maakt om initiatieven beter te benutten en breder bekend te maken. Het kabinet wil een deel van de extra middelen voor problemen op de arbeidsmarkt in overleg met sociale partners besteden aan het begeleiden naar ander werk.

Spoor 5: Faciliteren van scholingsinspanningen

Werkgever en werknemer zijn primair verantwoordelijkheid voor het investeren in de inzetbaarheid van de werknemer via scholing. De overheid ondersteunt dit scholingsproces via verschillende faciliteiten. Ook zijn er middelen vanuit het Europees Sociaal Fonds beschikbaar. Voor werklozen is scholing effectief als het gericht is op een toekomstige baan. Binnen de uitvoering worden de bestaande mogelijkheden hiervoor benut. Omscholing van met ontslag bedreigde werknemers naar een andere sector wordt financieel aantrekkelijker gemaakt door een subsidie van 50% van de omscholingskosten tot een maximum van €2500. Ook worden EVC trajecten voor met ontslag bedreigde werknemers zonder startkwalificatie voor de helft door de overheid gefinancierd. De concrete inzet van deze extra middelen zal het

kabinet nader afstemmen met sociale partners. Om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren worden in totaal 40 leerwerkloketten structureel gefinancierd.

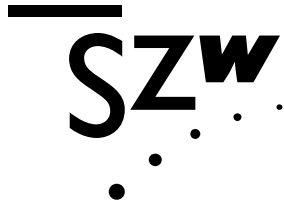
Spoor 6: Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt

Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zullen in tijden van crisis sneller hun baan verliezen of minder snel uitstromen vanuit werkloosheid. De maatregelen die het kabinet in de afgelopen periode heeft genomen om de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen te ondersteunen (brugbanen, loonkostensubsidies, premiekorting ouderen) blijven daarom ook onverkort van belang. Ook lopen er een aantal beleidsinitiatieven op gebied van Wajong (wetsvoorstel) en WSW (kabinetsreactie rapport de Vries). Bij re-integratie blijft maatwerk, selectiviteit en het tegengaan van in de persoon gelegen belemmeringen (schulden, geen opleiding, laaggeletterdheid etc.) het uitgangspunt. Juist voor groepen met een afstand tot de arbeidsmarkt kan re-integratie effectief zijn. Mocht blijken dat reguliere arbeid niet beschikbaar is dan moeten werkzoekenden fit gehouden worden voor de arbeidsmarkt. Eerder heb ik aangegeven om in de brief over de uitwerking van maatregelen op de arbeidsmarkt ook in te gaan op de gevolgen van de crisis voor kwetsbare groepen. Dit mede gelet op de eerdere toezegging van de minister voor Wonen, Wijken Integratie.

Spoor 7: Jongeren op de arbeidsmarkt

Het bestrijden van jeugdwerkloosheid vergt inspanningen van meerdere partijen: gemeenten, onderwijs, sociale partners. Gemeenten zullen binnenkort in de vorm van de Wet investeren in jongeren (WIJ) een belangrijk instrument in handen hebben om jongeren te ondersteunen. Het hoofddoel van dit wetsvoorstel is duurzame arbeidsparticipatie van jongeren in regulier werk. De WIJ verplicht gemeenten aan werkloze jongeren tot 27 jaar een werkleeraanbod te doen. Het is aan de jongere om het werkleeraanbod aan te vragen en daar aan mee te werken. De duurzame arbeidsparticipatie van jongeren in regulier werk kan onder druk komen te staan in een tijd van toenemende werkloosheid en een steeds minder grote vraag naar arbeid. Het wetsvoorstel biedt echter ook in de laagconjunctuur een instrument voor gemeenten om jongeren te ondersteunen. De gemeenten kunnen bij jongeren scholing (leeraanbod, stages of werkervaringsplaatsen) inzetten om beroepsvaardigheden op peil te houden of nieuwe vaardigheden te verwerven. Deze zijn nodig om betere kansen op de arbeidsmarkt te verkrijgen. Om die reden biedt de WIJ ook in tijden dat het economisch minder gaat voor de jongere een beter perspectief dan uitkeringsafhankelijkheid. In antwoord op de brief van de vaste commissie voor Jeugd en Gezin d.d. 6 maart 2009 merk ik dan ook op dat het om bovengenoemde redenen van belang is om de WIJ snel in te voeren.

Naast de invoering van de WIJ is het van groot belang om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Dit vergroot de arbeidsmarktkansen van jongeren op lange termijn. Stageplaatsen en het gebruik van aanloopschalen in cao's maken het voor jongeren makkelijker om de arbeidsmarkt te betreden. Er komen extra middelen beschikbaar om de positie van jongeren op de arbeidsmarkt te stimuleren. De staatssecretaris van SZW zal in overleg met de minister van J&G en WWI en de staatssecretaris van OCW op korte termijn met een voorstel komen voor

Ons kenmerk AV/SDA 2009/7244

een concrete invulling. Dit voorstel en de besteding van middelen zal vooraf met sociale partners worden besproken.

II. Bevorderen van een verantwoorde kostenontwikkeling

Het kabinet heeft kennis genomen van de bijgevoegde verklaring van de Stichting van de Arbeid over de lonen. Koppeling van uitkeringen aan de lonen is voor het kabinet uitgangspunt.

De bijdrage voor de loonontwikkeling in de collectieve sector wordt door het kabinet op nul gesteld (conform het gestelde in punt 38 van het aanvullend beleidskader).

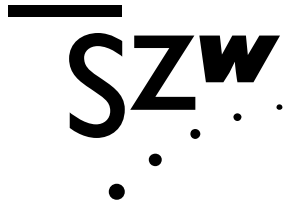
Het kabinet zal bij de besluitvorming over de begroting en de lasten voor 2009 en 2010 streven naar een evenwichtige koopkrachtontwikkeling en lastenverzwaringen zoveel mogelijk beperken. Ook lagere overheden zullen worden aangespoord lastenverzwaringen in deze jaren achterwege te laten.

III. Houdbaarheid van de overheidsfinanciën en pensioenen

Het kabinet heeft het voornemen de AOW-leeftijd te verhogen tot 67 jaar. Achtergrond hier van is voor het kabinet de bijdrage die deze maatregel heeft op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën (0,7% BBP) en van de aanvullende pensioenen, de verhoging van de arbeidsparticipatie en de verlaging van de collectieve uitgaven. Desondanks wil het kabinet de SER in de gelegenheid stellen om voor 1 oktober 2009 in een advies een alternatief aan te reiken. Bij de definitieve besluitvorming door het kabinet zal dit SER-advies een zwaarwegende rol spelen.

Op vrijdag 6 maart 2009 is de ministeriële regeling ter verlenging van de termijn voor de kortetermijnherstelplannen in de Staatscourant gepubliceerd. Daarin is vastgelegd dat in geval pensioenfondsen in het kader van de herstelplannen voor de dekkingsgraad zich genoodzaakt zien tot korting van pensioenrechten over te gaan, het eerste verplichte moment van thans reeds voorziene kortingen ligt op 1 augustus 2010 en van eventuele kortingen die volgen op een verslechtering in de dekkingsgraden per ultimo 2009, op 1 januari 2011.

In het licht van het voorgaande zal de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de ministeriële regeling zodanig wijzigen dat, indien korting van pensioenrechten op grond van de ministeriële regeling noodzakelijk zou zijn, het eerste verplichte moment van korting in alle gevallen die vallen onder de ministeriële regeling, wordt opgeschort tot 1 januari 2012. Als gevolg hiervan hoeft in beginsel gedurende 3 jaren niet gekort te worden op de pensioenen. Dit laat onverlet maatwerk door De Nederlandsche Bank.

Ons kenmerk AV/SDA 2009/7244

Medio 2010 zullen de minister en De Nederlandsche Bank een beraad voeren met de Stichting van de Arbeid en de pensioenkoepels over de vraag of dit uitstel in de dan geldende omstandigheden nog verantwoord is. Partijen zullen de volgende elementen in hun overleg betrekken:

- de rapportage van de dekkingsgraden van pensioenfondsen per 30 juni 2010 aan DNB,
- de ontwikkelingen in de economie en op de financiële markten,
- het advies van de Commissie parameters onder leiding van dhr. Don,
- de aangekondigde verkenning naar de houdbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn (waaronder de evaluatie van het financieel toetsingskader).

Na advisering door DNB zal de minister een besluit nemen over de hierboven genoemde data.

Fondsen dienen op grond van de Pensioenwet een concreet en haalbaar herstelplan bij DNB in te dienen. Fondsen die in de herstelplannen bij de huidige inzichten niet redelijkerwijze binnen vijf jaar weer kunnen voldoen aan de vereiste dekkingsgraad, zullen verplicht zijn aan te geven welke serieuze mogelijkheden beschikbaar zijn om de dekkingsgraad te herstellen. Een definitieve keuze uit deze mogelijkheden dient vóór 1-1-2012 gemaakt te worden. Het kan zijn dat tijdens de wachttijd blijkt dat er andere concrete maatregelen mogelijk zijn of dat er voldoende autonoom herstel is opgetreden, dit mede ter beoordeling aan DNB. Het bestuur hoeft daarom pas aan het eind van 2011 definitief te besluiten of de maatregelen uit het herstelplan kunnen worden vervangen door een alternatief, neer te leggen in een herzien herstelplan. Daarbij kan het bestuur tevens rekening houden met de gevolgen van de besluitvorming over het advies van de commissie parameters en van de aangekondigde verkenning voor de positie van het pensioenfonds. Bij de communicatie rondom het herstelplan kan het fonds aangeven dat de toepassing van de mogelijkheden niet aan de orde is als na 3 jaar blijkt dat de dekkingsgraad op andere wijze voldoende hersteld is. Binnen hun verantwoordelijkheden behouden pensioenfondsen de mogelijkheid de afspraken tussen sociale partners zoals neergelegd in het Uitvoeringsbesluit inzake het Sociaal Akkoord 2004 volledig uit te voeren.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(J.P.H. Donner)

Bijlage(n):
Verklaring Stichting van de Arbeid
Notitie Overzicht Maatregelen Arbeidsmarkt

**Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid**